

ABONAMENTUL.

Pe un an 80 coroane.

Pe 1/2 an 40 „

Pe 1/4 an 20 „

Pe lună 7 „

Un număr 30 fileri:

□ □

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 84 fil., a doua
oară 72 fil., a treia
oară 60 fil.

Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

□ □

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

Salutul omagial al Blajului.

— Am anunțat în numărul trecut, că clerul și inteligența din Blaj, felicitând de anul nou pe P. S. Sa Episcopul Demetriu, L'a rugat să transmită omagiile noastre Augustei Familii Regale. Dăm acum textul depeșei omagiale. —

Majestăți Sale

Regelui Ferdinand

București.

Clerul și poporul credincios al Sfintei Metropolii greco-catolice române de Alba-Iulia și Făgăraș, la schimbarea anului ne împlinim o foarte mare și scumpă datorință rugând pe Majestatea Voastră să Vă îndurați a primi tributul omagiilor noastre de cele mai umilite, dar și cele mai călduroase urări de an nou fericit. Și făcând aceasta de vremece implorăm grația Majestății Voastre peste sfânta noastră biserică și peste instituțiunile sale, cu glas prea umilit de rugăciune cerem dela Atotputernicul Dumnezeu harul său cel ceresc, ca și în anul acum început să umbrească peste Înaltul Tron al Majestății Voastre și peste Augusta Familie domnitoare, iar peste țarinele României să verse binefacerile roadelor înbelșugate.

Dela Sfânta Metropolie din Blaj.

Demetriu Radu
Episcopul Orăzii-mari.

Vasile Suciu
vicar capitular.

Congrua preoților noștri.

Anunțăm pe cetitorii noștri preoți, că dl ministru al cultelor Vasile Goldiș, a asemnat pentru semestrul prim al anului 1919, congrua preoțimii noastre, în sumă de 290,000 (două sute nouăzeci mii) coroane.

CRONICI BUCUREȘTENE.

Sunt două din noapte. Pe străzile Bucureștilor numai pasagerii dela tren. La colțuri vărzi civile și câte un soldat. Apoi întunec infinit. Avem noroc cu luna, altcum ne-am rupe capul în gropile mari, ce se deschid pe trotuar în fața trecătorului.

E tină din părete în părete, pe care negura deasă o face ici-colo în adevărată flească. Murdăria nu poate fi mai mare la periferii, ca pe calea Victoriei. Vorba e că pe calea Victoriei e mai frământată de picioarele lumii elegante, care se plimbă după vechiul obicei dela Capșa la Teatru.

Otelele sunt archipline și scumpe. Pentru o odaie într'un otel de a doua mână am plătit pe 3 zile 105 lei și 210 cor. Restaurantul își ia înfășoșarea obișnuită cu meniul îndatinat. Carne de vacuță (de 15 ani) și friptura de purcel (3 ani) sunt mâncări obișnuite. Cu 20—25 lei (50 cor.) se poate mânca bineșor. Berea e încă rea. Vinarsul ca gust e acceptabil, ca preț oribil.

Ziarele apar la timp pe câte o foaie. Natural, că cele de bulevard (jidovești) prevalează. „Neamul românesc“ l-am aflat la un singur colporteur. — In ziare prevalează știrile de senzație, și chestiile de partid. Aceste din urmă în proporții timide încă, dar avem speranță să ia aripi cât mai în grabă. În librării cărți nouă de literatură, știință, nu se află. Numai amintiri, cronici de războiu foarte sugestive și interesante. Se fac mari pregătiri pentru ediții mari intrucât va permite stocul de hârtii.

Teatrele (Național, Lirei, Regina Maria) iar urmează reprezentațiile în condiții destul de primitive. Repertoarul e slăbuț, starea de spirit mai lasă de dorit și lipsesc mai ales maga-

ziile de aranjamente, pe cari prevăzătorul Neamț a ținut să le ducă ca praedazugurile lui spre scumpa lui patrie — Germania.

Cu toate aceste se fac pregătiri pentru un expert teatral spre Transilvania, cu pieze moderne, și în spirit modern. N'ar fi bine oare să se ia de pe acum dispoziții, ca în țara noastră să nu se scurgă cecece poate fi bun pentru spiritul bolnav al bulevardului, dar e epidemic pentru — Transilvăneni.

Pe tren, pe străzi, în restauranturi, la oficii Neamțul e o noțiune. Unde e vorba de furt, de jaf, de murdărie, de distrugere dai de Neamț, autorul celebru a toate. În restauranturi fețele de mese sunt înlocuite cu hârtie, din cauza Neamțului, în otele paplonurile sunt nude din vina Neamțului, pe Calea Victoriei gropile sunt până în genunchi — Neamțul n'a reparat nimic. Străzile sunt cojite și sparte, trenurile despoiate, haltele fără uși, fără ferești. Neamțul și-a scris numele în memoria oamenilor cu litere neperitoare. Zică-ți cineva aci hoț, mișel, escroc, nebun, dar neamț să nu-ți zică. Asta ar fi o inzultă prea din cale afară mare.

Cu entusiasm vorbesc oamenii de familia regală. Oamenii de toate categoriile. Pe tren în redacții, pe străzi, în localuri când vorba vine de familia regală se aprind fețele și numai cuvinte de admirație la adresa regelui, a reginei, a prinților. E un deliciu să ascuți cum soldații știu să spună de atitudinea regelui în fața atacurilor, de față fiind în primele poziții. Cum vorbesc de regina Maria, care cercetă zilnic cele cinci spitale tixite de bolnavi cu tifus, iar principesele veniau cu cadouri. Astfel se scrie o istorie nouă, răsărită din glorie comună, suferințe comune, dra-

goste reciprocă a dinastiei stăpânitoare și mulțimei, care o adoară.

Domnul Iorga a sosit din Iași și îndată a reluat redactarea „Neamului românesc“. E agil, neobosit. Aud, că lucră la o nouă operă, care are să fie monumentală: Rolul neamului românesc în istoria civilizației universale. În jurul apostolatului României nouă se strâng învățăceii cu entuziasm. Dela ei se așteaptă, ca hotarele Mării României să fie umplute de un cuprins sănătos, care să facă imperiul Daciei mari nu numai în cadre, ci și în lăuntru.

Mai e ceva, ceea ce mereu se dă pe față de câte ori se arată câte un Transilvănean. Toată lumea așteaptă dela noi regenerarea vieții politice și sociale din Regat. De spiritul de partid și clică oamenii sunt arhisătui. Le trebuie ceva nou, ceva elevat. Și asta din Transilvania. E bine să meditezi asupra acestei teme și să ne facem vrednici de încrederea, ce opinia publică din Regat ne-o oferă. Ca nu cumva să ne alegem și noi cu o vanitate mai mult, iar ei cu o crâncenă decepție.

Cronicar.

Seara de Sân-Văsii — la Blaj.

A fost cea mai frumoasă și cea mai reușită din câte conveniri s'au aranjat, de un timp încoace, în orașelul nostru.

Programul, care ni-se vestise a umplut pe deplin cadrele așteptărilor. Punctele de orchestră ne-au făcut să gustăm câteva momente divina inspirație a neuitatului I. Mureșianu. Solistul la violină, Virgil Ungureanu, a stors vii aplauze prin cântarea dulce a unei părți din Cavaleria rustică, precum și prin „Legende“-le pline de-o tânguire jalnică ale lui Wieniawski. Ți-se pareă, că auzi un cântec de departe, care picură în suflete un duios simțământ de melancolie, un fel de „suferință dulce“. — Pianistele: Dna Getta Dr. Bran n. Hodoș și d. Țiți Hodoș s'au distins prin clara și caracteristica execuție a „jocurilor românești“. Multa dexteritate și multa simțire, în cari par'că se întreceau reciproc, au produs aplauze nesfârșite. Și că semicercul de dame și d.șoare îmbrăcate în alb, având de paznici figurile în negru ale dnilor co-risți din corul mixt al harnicului conducător Eugen Hopârtean a stors ovații, e ușor de priceput.

Iar acum ad fortissimum! E

vorba de conferența dlui A. Lupeanu. După cum eră ușor de prevăzut, pentru cine cunoaște individualitatea artistică a acestui scriitor, conferența Dsale trebuia să succedă. Nespuse de interesantă, de-un conținut serios, predat în o formă glumeață — conferența „Gânduri de Sân-Văsii“ e o bucată artistică. După o prohodire a anului 1918, ne conduce cu puterea Dsale răfă în interiorul câtorva suflete, ce stau pe pragul anului 1919, și făuresc gânditoare la planuri, ori cearcă împliniri de dorințe. Care chip a fost zugrăvit mai bine: moșneagul care mai vrea un strop de vieață, duduia cu căpșorul răzimat pe pervazul fereștrii și cu sufletul plin de dor neastâmpărat, ori tinărul prea tare încrezut în norocul, în care l'a aruncat anii din urmă? Mă întreb, dar nu știu să răspund. Entuziasmul fără margini, cu care a fost primită, e o dovadă a bunului simț, care știe aprecia ceea ce e vrednic.

Pe lângă tot rizicul de-a jigni ori de-a creă vr-o dușmancă Dșoarei Gabriela Roșianu, trebuie să spun, că dânsa a avut un succes desăvârșit în declamarea poeziei „Dușmancele“. În ceea ce a culminat, a fost interpretarea simțământului frumoasei învrăjbite, încrezută în izbândă.

Doinele românești, cântate de baritonul Augustin Gruifia, încă au avut o bună parte la veselia noastră sufletească.

Cătră miez de noapte s'a reprezentat farsa într'un act de P. Locusteanu „Nevasta lui Cerceluș“. Reprezentația a fost din cele mai bune. Actorilor le-a succedat să caracterizeze, sau cum s'ar zice în limbajul teatrului să „creeze rolurile“. Dl Denghel a caracterizat în mod măestru pe Cerceluș. Am admirat într'adevăr acele tonuri, cu cari Dsa coloră tranziția dintr'un afect la altul. Un joc de scenă corect, o mimică potrivită situației, a făcut din dânsul eroul de scenă din seara aceea. Dar și jocul celorlalți nu e mai puțin vrednic de laudă. Dșoara Țiți Hodoș de asemenea ne-a surprins prin stăpânirea sigură a fizionomiei și a mișcărilor, ce i-le comandă diferitele situații de scenă. Cu deosebit simț a știut să-și facă observațiile sale comice dl Victor Popa (Nae Georgescu) arătând prin aceasta care-i e terenul de validitate pe scenă. O grimare destul de caracteristică a dovedit și neastâmpăratul Mitică Ionescu — Dl Victor Ungureanu. Stările sufletești ale șefului de cancelarie Cos. Codin: ambiție personală jignită, indignare, surpriză și perplexitate,

toate acestea au fost bine redade prin jocul isteț al dlui N. Negruț. Iar țărănul Neacșu Constantin, a fost deosebit de simpativ, atât prin înfățișarea lui așezată, cât și prin glasul său natural. El sileă fără zăbavă rezolvirea chestiei sale — ce-i pasă lui de frământările domnilor din cancelarie. Dl Lupeanu s'a dovedit și prin acest rol al său de un bun tâlmaciu al felului de-a fi al țărănului.

Dl profesor G. Precup a încheiat programul cu o vorbire plină de accente de însuflețire, la început, făcând bilanțul anului ce-a fost, anul izbândirii noastre naționale — și fixând calm câteva ținte pentru anul în care am intrat, încheie, dorind cel dintâiu, tuturor, an nou fericit.

A urmat apoi dansul, care a ținut până la revărsat de zi. Sala a fost plină de cea mai comunicativă veselie.

George Șerban.

Școala română.

de Inv. Marian Sasu.

Sermană școală română, cât ai avut de suferit până acuma! Suferințele, lipsele și năcazurile tale au fost multe și mari. Ele te-au opăcit, ca să înaintezi, se prosperezi în lumină și cultură așa dupăcum s'ar fi convenit și s'ar fi așteptat. Dovadă, că cu toate zecile de ani câți îi numeri, n'ai putut șterge pata aceea de rușine, numită *analfabetism*, dar n'ai avut ce face, fiindcă așa au fost vremile de până acuma.

Fiind vorba de suferințele și nevoile școlii române, să vedem, cari au fost acele și cine le-au pricinuit. Suferințele și neajunsurile școlii române se pot împărți în două părți: a) suferințe provenite din cauza sărăciei și indiferentismului poporului și conducătorilor noștri; b) suferințe pricinuite de deselegi și ordinațiuni ale miniștrilor maghiari, cari toate ținteau nimicirea școlii *valahe*. Să le luăm acuma pe rând, desbătându-le.

Din cauza sărăciei și indiferentismului nostru, școala română a îndurat următoarele: Până bine de curând școala română a fost adăpostită în niște locale mici, scunde, umede și adeseori nepadimentate, un fel de cuib plin de miasme otrăvitoare. În aceste localuri mizerabile zeci și sute de învățători și elevi și-au contrasboale grele, nevindecabile. Din cauza mizeriei poporului nostru, școala română nici astăzi nu e provăzută cu mobilierul și recvizitele necesare. În urma acestui neajuns instrucția se

face mai cu anevoie și nu poate ține pas cu înaintarea și pretenziunile timpului. Ce să mai spun, că multe școli de ale noastre în mijlocul iernii sunt lipsite de lemnele necesare, că ușile și fereștile sunt rele, de suflă vântul prin ele, încât bietul învățător și micii băieți școlari dărdăesc cu toții de frig, clănțaind din dinți și bătând mereu cu picioarele în padiment. Ți poți închipui ce voie de muncă și învățatură are învățătorul și elevii în astfel de atmosferă plăcută.

Din cauza indiferentismului școala română a fost negleasă în multe locuri din partea tuturor. Așa oamenii noștri nu-și trimeteau bucuros copiii la școală, nu se îngrijeau de cărțile și recvizitele necesare. Da, pentru că poporul nostru durere, și astăzi în multe locuri privește școala, ca un *malum necessarium*, ca un rău ce trebuie să existe. El îndată ți aruncă vorbele acele atât de slab rumegate, că doară n'are să-și facă băiatul popă sau dascăl.

Tot așa în multe locuri școala română a fost negleasă din partea preotului, ca director școlar și a protopopului, ca inspector școlar districtual — mare cinste și laudă excepțunilor.

Aceștia dădeau rar pela școală, doară la examenul final de își arătau cinstita față. Astfel de conducători nu se interesau absolut de loc de nevoie și lipsele școlii. Dacă învățătorul se plângea, spuneau, că o să se facă cele de lipssă, dar cu atâta rămăne și învățătorul și școala. În urma acestor lucruri regretabile nu e mirare, că învățătorul văzând, ce slab și ce puțin interes și atențiune i-se dă școlii își pierdea toată voia de muncă. Și cine suferea de aci? Școala și învățământul nostru național, Iată dară suferințele și lipsele îndurate de școala română din partea alor noștri.

Să vedem acum, ce a suferit școala română din partea stăpânirii ungurești. Legea de naționalități din 1868 dădea fiecărei naționalități dreptul, ca se înființeze școli și în acele instrucția să se facă exclusiv în limba respectivei naționalități. Ei, dar legea aceasta justă n'a dăinuit, respective nu s'a observat multă vreme, deoarece a intrat în capul secăuit al guvernărilor noștri mizerabila idee a maghiarizării, și apoi de aci ține-te școala română. Fiecare ministru de școală aducea câte o lege, ori da câte un ordin, cari toate ținteau școlii *valahe*, unica instituțiune, unde poporul nostru își primea cunoștințele de lipsă. Cea mai ne-

fastă și mai păgubitoare lege pentru școlile noastre populare a fost legea din 1907 creată de cel mai șovinist ministru de culte al Ungariei, contele Aponyi.

Legea aceasta a fost lovitura de grație pentru școala română. Da, pentru că legea aceasta înainte de toate cerea, că limba maghiară astfel trebuie propusă, încât elevul absolvent de clasa IV. primară să fie în stare a-și exprima cugetele sale în limba maghiară la înțeles, atât cu graiul viu, cât și în scris. Spre scopul acesta i-s'a impus școlii române 13 ore de instrucție în limba maghiară pe săptămână. Astfel celelalte studii, de cari băiatul român ar fi avut de zece ori mai mare folos, ca de limba maghiară, zic — erau restrânse la 1—1¹/₂—2 ore. Insuși dulcea noastră limbă română, care trebuia bine studiată și cunoscută din toate punctele de vedere de elevii noștri, trebuia să se îndestulească cu 5 ore pe săptămână.

Acuma învățământul din școlile noastre românești a început să stagneze. Numai pe lângă cele mai mari eforturi și încordări ale învățătorului dacă se putea arăta un progres, cât de cât mai bun. Tot timpul trebuia consacrat limbii maghiare, căci venia revizorul școlar și dacă nu arăta spor, ori trăgea pe învățător în cercetare disciplinară ori închidea școala. Și să făcea aci o muncă zădarnică, pentru că băiatul acela de român și dacă știa îndruga ceva frase ungurești, peste vară ori mai bine zicând după ce termină școala, în scurt timp le uita pe toate, pentru că băiatul trăia și se învățea în lume românească, unde nu se vorbea limba barbară alui Árpád.

Ce se mai zice apoi de ceilalți paragrafi ai legii lui Aponyi? Atâta pot spune, că în urma acestei legi draconice sute de școli române au fost închise și sute de învățători au fost amovați ori au rămas fără slujbă pe drumuri, peritori de foame...

Dar în sfârșit după atâtea suferințe, lipse și năcazuri, bucură-te școala română, căci au sosit și pentru tine zile mai bune și mai fericite. Stăpânirea care ți-a fost ție atât de păgubitoare, care a uneltit la nimicirea ta, s'a prăbușit pentru totdeauna. De asemenea cred, că vei scăpa și de îngrijirea aceea atât de fără interes și atențiune a poporului nostru. Tu trebuie să fii luată sub scutul noului stat, ce să întemeiază pe ruinele statului maghiar. Și sunt de firma credință, că acest nou stat te va ridica pe tine școala română din umilința și mizeria, în care ai trăit. El te va așeză

de bună samă la locul de cinste și onoare, ce ți-se cuvine. Așa cred și așa trebuie să se întâmple.

Statul român înainte de toate trebuie să pună pond pe școli, unde se face creșterea și luminarea poporului. Punând pond pe acest lucru se va întări și consolida statul. Cu popor cult și luminat se poate face orice pentru țară. Da, pentru că poporul fiind cult, va fi conștios de sine, și-și va face bucuroș datoria către țară în toate împrejurările. Apoi încă una. S'a accentuat mult din partea maghiarilor și sașilor, că cum se domineze un popor mai puțin cult pe altul mai cult? Ei bine, punând pond pe școale și îngrijindu-ne bine de ele, în scurt timp vom deveni un popor cult și luminat, și atunci nu ni-se va mai putea reproșa, că suntem incuți, analfabeți etc.

Statul român trebuie să ia toate școlile populare sub scutul și îngrijirea sa. El trebuie să se îngrijească ca în fiecare comună să fie școală bună și corăspunzătoare. Aci cred, că nu va întâmpina multă greutate, de-o parte pentru că avem deja în cele mai multe comune școli deplin corăspunzătoare, de altă parte apoi ne pot servi de școli bune și corăspunzătoare, multe din școlile de stat ungurești ridicate prin ținuturile noastre românești. Aceste toate trebuie luate în stăpânire de statul român.

Având locale de școală bună și corăspunzătoare, aceste să fie provăzute cu mobilierul și re-cuisitele de lipsă. În sfârșit apoi la aceste școli să fie aplicați niște învățători bine pregătiți și conștii de chemarea, atunci învățământul nostru național de bună samă va lua un mare avânt și în scurt timp își va arăta roadele sale binefăcătoare, ceea ce va contribui la binele și fericirea locuitorilor, precum și la înflorirea și prosperarea țării.

Parastasul eroilor români.

Sentimentul de adâncă pietate și recunoștință față de eroii neamului, a vitejilor cari prin jertfa de sine au hotărât atât de mult înfăptuirea idealului național, a strâns Duminecă toată lumea românească din Sibiu în catedrală. Au venit generalisimul Mușoiu cu generalii Panaitescu și Dabija și întreg corpul ofiteresc, premierul ardelean Maniu cu consiliul dirigent român.

La sfârșitul liturghiei protopopul Dr. I. Stroia azistat de preoții militari Serofim, V. Debu și diaconul Dr. Gh. Coșa, servesc parastasul pentru odihna

sufletelor soldaților români căzuți pe câmpiile de luptă și în deosebi ai acelor eroi cari au căzut în luptele din jurul Sibiiului. Preotul militar Serafim ține cuvântarea de psalmodiare a virtuților ostașului român.

În fața catedralei așteaptă batalionul de vânători în ținuta demnă de însemnătatea momentului, iar un pluton e împodobit cu coroane de brad pentru încoronarea morminților acelor viteji români, cari își dorm somnul de veci în cimiterul militar de aici.

Steagurile bisericesti, praporii fac începutul peregrinagiului de pietate și sub fâlfăirea lor se înșirue preoți înalți, frunțașii armatei române, conducătorii politici ai neamului, corul seminarial și toată lumea românească.

La cimiter în fața capelei se rostesc rugăciuni pentru odihna sufletelor de eroi, iar generalul de divizie Baron de Boier fericeste în cuvinte alese pe cei ce au luptat vitejește și au murit pentru izbândirea neamului, pentru întruparea idealului național.

O frumoasă cunună de laurii verzi cu treicolorul național se depune pe morminții acelor, cari în luptele câncene date pentru desrobirea noastră în jurul Sibiiului și-au vărsat sângele inimii.

Muzica militară cântă duios la poarta cimiterului, iar corul seminarial le cântă la capătul „În veci pomenirea lor“.

Da, în veci îi vom pomeni cu sfințenie și vii vor fi numele lor din veac în veac.

„Telegr. Român“.

Serviciul nostru telefonic.

(Agenția telegrafică „Dacia“).

(Sibiu). În nizuința de a satisface dorinței generale, precum și ordinului cuprins în decretul regal, de a înfăptui cât se poate de iute reforma electorală și agrară, consiliul dirigent a însărcinat pe șefii rezorturilor din chestiune, să pregătească fără amânare proiectele referitoare la aceste reforme. După cum aflăm șefii de resort vor fi în situația de a prezintă aceste proiecte cel mult până la mijlocul lunii Februarie, cari se vor supune unei anchete mai restrânse.

(Sibiu). E îndeobște cunoscută îndatorirea guvernului un-

guresc, ca să achite cupoanele scadente ale datoriilor de stat, precum și îndatorirea sa de a plăti despăgubirile deja statore pentru daunele de războiu și competențele de demobilizare a celor demobilizați! După ce însă guvernul maghiar întârzie de-a satisface acestor îndatoriri, de aceea a fost recercat din partea consiliului din Sibiu, să depună de urgență acești bani la oficiile de dare de pe teritoriile ocupate. La caz, când nu va satisface acestor recercări, va cădea asupra lui atât răspunderea morală, cât și cea politică.

București, 13 Ianuarie n. 1919.

Dnei Elena Dr. Pop n. Maniu, prezidenta Reuniunii femeilor române, Blaj.

Înduioșată de bunele DVoastre urări, Vă mulțumesc din toată inima și fac pentru DVoastre și reuniunea femeilor române din Blaj urări călduroase de bine și prosperitate.

Maria.

Frați țărani! Feriți-vă, ca de necuratul, de ceice cearcă să vă amăgească și să vă abată dela calea cea dreaptă. Aceștia sunt dușmanii neamului nostru. — Bateteți-i cu pietrii!

Reuniunea femeilor române din Blaj

a trimis de Anul-nou M. S. Reginei Maria următoarea depeșă:

„Majestății Sale Regale Maria Regina României-Mari București.

Reuniunea femeilor române din Blaj Vă urează An nou fericit! Să trăiți pururea fericită întru nenumărați ani glorioși Majestate, Împărăteasă adorată a inimilor tuturor Românilor! La mulți ani! Elena dr. Pop n. Maniu prezidentă.

Răspunsul trimis Reuniunii de către M. S. Regina Maria e:

Informațiuni.

* **De sărbători** „Reuniunea femeilor române din Blaj“ a inițiat două colecte: una pentru soldați, cealaltă pentru elevii din Orfelinat și familiile mizere din Blaj. Rezultatul colectelor a fost cor. 2500/60 în bani și nenumărate daruri de ale mâncării.

Familiilor mizere li-s'a distribuit câte un cozonac și bani în sumă de cor. 1010. Orfanilor li-s'a împărțit în mijlocul unei mici festivități pachetașe cu de ale mâncării: fructe, prăjituri ș. a. Pentru soldații din regatul vechiu și jandarmeria locală s'a cumpărat tutun și li-s'au distribuit și de ale mâncării: carne, cozonac, fructe. La Bobotează Reuniunea va da o masă pentru plutonul de călărași staționat de două zile la Blaj.

* **Vești alarmante** ne-au sosit azi în Blaj despre o catastrofă, ce s'ar fi întâmplat din sus de Cluj. N'am putut controla autenticitatea acestor vești. Nu cunoaștem amănunte. Că s'a întâmplat ceva, ne-o arată foile proaspete din Cluj. Făptuitori necunoscuți au stricat linia ferată dintre Cluj și Ciucea, precum și stâlpii telegrafici. Prin aceasta s'a rupt legătura cu Budapesta. Trenurile circulă numai până la Cluj și îndărapt. S'au luat măsuri pentru refacerea liniei ferate. E chestie de o zi-două — și comunicația va fi iarăși restabilită. Foile ungurești clujene spun, că făptuitori necunoscuți. Ii cunosc ele tare bine. Ii cunoaștem și noi și-i cunoaște și armata română.

* **Regele și regina** vor pleca, în zilele proxime, în Franța și Anglia.

* **Brătianu**, ministrul președinte, a plecat în 14 la Paris, pentru conferința de pace. În absența lui îl va suplini Ferekide.

* **Boemii** voiesc să interneze pe toți ofițerii activi și de rezervă din teritoarele ocupate.

* **Uagurii** n'au încă nici așum guvern. Lui Károlyi nu i-a succes să aplaneze criza. Socialiștii doresc unul curat socialist. Tratatulele sunt în curgere. Se crede, că sfatul muncitorilor va absta dela hotărîrea din zilele trecute. Pentru acest caz — socialiștii vor primi cinci portofolii.

* **Jászai**, fostul ministru al naționalităților, i-a comunicat lui Károlyi, că nu e aplicat să facă parte din noul cabinet.

* **Exregele Carol** e bolnav greu de gripă spaniolă. Zace de două săptămâni. Are ferbințeli mari.

* **Ovrellor** din țară li-se vor da drepturi cetățenești. Zilele acestea va apărea un decret regal, în care li-se vor acorda drepturi.

* **Accidentele** cu bombe de mână sunt la ordinea zilei. În Cluj a fost omorît un elev din liceu, iar într'o localitate din săcuime 5 copii au fost total sfârțicați.

* **Anarhia din Budapesta.** „F. P. R.“ din Budapesta scrie: De un timp domnește în Budapesta o adevărată anarhie. Bolșevichismul, care s'a întins în armată și poliție face iluzoriu orice măsuri de siguranță și numărul atentatelor la siguranța publică se țin lanț. Așa săptămâna trecută poliția arestând o femeie cu moravuri ușoare, un amant al ei, sergent, însoțit de vre-o 20 soldați a venit la comisariatul din Ó-utca, cerând eliberarea femeii. La refuzul jandarmului de post de a-i lăsa să intre în curtea poliției, sergentul a aruncat o granată de mână spre poarta comisariatului. A urmat o explozie care l-a ucis atât pe jandarmul de post cât și pe atentator și a rănit mai mulți din cei de față.

În noaptea de Miercuri a fost în Rákoczy-ut o adevărată luptă. Doi șefi de patrulă s'au luat la ceartă și de aici a început o încăierare în toată regula. S'a schimbat vre-o 100 focuri și au fost răniți grav 6 soldați.

Oficiosul „Pester Lloyd“, scrie asupra acestei stări: „Siguranța Budapestei este o adevărată batjocură, și nici nu-și poate închipui cineva așa ceva într'o capitală europeană. Nu numai în străzile mărginașe, ci chiar în centrul orașului oamenii sunt oprîți cu revolverul în piept și li-se cere banii și paltoanele“. Ziarul cere să se îngăduie fiecăruia să poarte revolver la el, fiind singurul mijloc de a se apăra.

* **Pentru învățători și profesori.** Un prieten ne trimite un articol mai lung, făcând propunerea foarte nimerită ca apropiata redeschidere a școlilor să se facă în mod solemn. La sate să fie chemați la această solemnitate și părinții elevilor și autoritățile locale. După serviciul divin preoții să țină câte o predică scurtă, iar la școală învățătorii să releveze în discursuri patriotice măreția și importanța zilelor pe cari le trăim.

* **Iugoslavia**, după svonuri din Budapesta, caută să intre în legătură, dacă se poate în uniune personală cu Ungaria. În acest caz moștenitorul sârbesc Alexandru s'ar încoronă de rege.

* **Grantțele statului cehoslovac** se întind de-alungul Dunării, până la gurile râului Ipoly și până la Ung. În zilele

acestea bohemii vor încorpora populația germană din sudul Bohemiei. Vreau să încorporeze și comitatele Mosony și Sopron, iar Iugoslavia — Zala și Vas.

* **Conferința de pace** s'a început în 14 crt. Poincaré a declarat unor ziariști americani, că aliații, în ce privește principiile fundamentale ale condițiilor de pace, sunt de perfect acord. America e de părere, ca blocada să înceteze, ca așa țările invinse să poată fi cât mai în grabă prevăzute cu alimentele necesare. Wilson își va expune, într'o ședință apropiată programul său de pace. În ce privește liga popoarelor, francezii sunt cu rezerve. Intrarea Germaniei într'o astfel de ligă ar putea primejdui industria franceză.

ȘTIRI LOCALE.

* **Di Dr. Bazl Ciura**, subprefectul comitatului Alba-de-jos a sosit ieri (Miercuri) în Blaj, însoțit de dl Vasile Lăsar, comisarul general montanistic.

Intovărășit de dd. Dr. Ambroziu Chețianu și Ștefan Roșianu, ca membri ai Conziliului nostru, s'a prezentat la pretură, unde a preluat administrația, provocând pe funcționari să depună jurământul. Cel dintâiu a depus jurământul dl Traian Denghel, noul pretore, urmează prim-pretorele, șeful dela perceptorat.

Corpul învățătoresc dela școala de stat declară, că o aplicat a depune jurământul, dacă limba de propunere rămâne cea maghiară. Dl subprefect le declară, că limba de propunere e cea română și că funcționăria e

datoare să și-o însușască, mai ales învățătorimea. Ii întreabă din nou, dacă depun jurământul, la ce ei răspund afirmativ.

Se încheie procesele verbale cu fiecare corporațiune separat, și se iscălesc.

Azi dl subprefect intovărășit de dl Emil F. Negruțiu, comisar de alimentație, a plecat spre Zlatna—Abrud, ca să preia și administrația de acolo.

* Zilele trecute a sosit la Blaj un escadron de călărași, cari o să rămână aici probabil mai multă vreme. — Pe Sâmbătă se așteaptă sosirea gener. Lecca.

* Ieri (Miercuri) ne-a sosit, cu posta, primul jurnal din țară „Dacia“. Semn. că circulația poștei e restabilită. „Dacia“ se prezintă în condiții de redacție excelente. Directori îi sunt Vlahuță și Brătescu-Voinesti. Cei mai mari scriitori s'au pus în fruntea unui ziar cotidian. Se poate o garanță mai mare?

Nr. 14—919.

Publicare.

Moșia erezilor lui Dr. Al. Pop aflătoare pe hotarul comunei Veza, în extensiune de 54 jug. cat., se va vinde prin licitare publică, în ziua de 25 Ianuarie 1919 la orele 10 a. m. la casa comunală din Veza.

Prețul de strigare: 65.218 cor. Informații amănunțite se pot primi dela subsemnatul oficiu notarial.

Blaj, la 15 Ianuarie 1919.

Romul Rusu,
notar cercual.

(15) 1—1.

MAI NOU.

Apáthy la locul lui.

Ieri în 2/15 Ianuarie a fost detinut în Cluj din partea armatei române fostul comisar ardelean ungureso faimosul APÁTHY, și a fost escortat la Sibiu.

Motivul acestei măsuri, care se așteaptă de mult, este, că și după ocuparea Clujului a agitat și chiar somat bandele săcuiești de dincolo de Cluj, să atace armata română, care înaintează.

Un milion coroane haraciu.

Pentru despăgubirea familiilor soldaților români, morți în comuna Țigani — pus la cale de săcuii lui Apáthy — s'a aruncat pe orașul Cluj un haraciu de un milion coroane.

Cazul din Țigani se anchetează cu toată severitatea, și vinovații nu vor scăpa.

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.